

BUGU

Dil ve Eğitim Dergisi

www.bugudergisi.com

E-ISSN: 2717-8137

Araştırma Makalesi

BUGU
Journal of Language and Education

3/3, 220-235

Makale Geliş Tarihi: 22.06.2022

TÜRKİYE

Makale Kabul Tarihi: 02.09.2022

Erdağı, S. ve Şimşek, D. (2022). Öğretmenlerin pandemi sürecindeki eğitim öğretimiyle ilgili görüşleri. *BUGU Dil ve Eğitim Dergisi*, 3(3), 220-235. <http://dx.doi.org/10.46321/bugu.94>

ÖĞRETMENLERİN PANDEMİ SÜRECİNDEKİ EĞİTİM ÖĞRETİMİLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. Selma ERDAĞI

Kafkas Üniversitesi selma_erdagi@hotmail.com ORCID

Demet ŞİMŞEK (Yüksek Lisans Öğrencisi)

MEB demetsimsek366@gmail.com ORCID

Öz

Uzaktan eğitim; kökleri eskilere dayanan, COVID-19 salgını nedeniyle günümüzde birçok ülke tarafından yeni yeni keşfedilmeye başlanan, teknolojinin yoğun olarak kullanıldığı, öğretmen ve öğrencilerin ortak paydada buluşmasını sağlayan bir sistemdir. Salgın nedeniyle eğitim sistemimiz geçici süreliğine uzaktan eğitim şeklinde devam etmiştir. Eğitim sistemindeki bu değişiklik hiç şüphesiz en başta öğretmen ve öğrencileri etkilemiştir. Uzaktan eğitim sistemi teknolojiyle iç içe olan bir süreç olduğu için kırsalda bulunan öğretmen ve öğrencileri daha fazla etkilemiştir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitim süreciyle ilgili görüşlerini almaktır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Kars'ın kırsal kesimlerinde görev yapan 12 öğretmenle görüşme yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, kırsalda görev yapan öğretmenlerin; uzaktan eğitim sürecini olumsuz değerlendirdiği, yüz yüze eğitimin verimini alamadıkları ve derslerde kullandıkları materyal, etkinlik ve yöntemlerin sınırlı olduğu, veliyle iletişim ve iş birliğinin istenilen düzeyde olmadığı, bu süreçte kırsal kesimde oldukları için birçok sorun yaşandığı ve kendilerince çözüm üretmeye çalıştıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan eğitim, pandemi, kırsal kesim, öğretmen görüşü.

TEACHERS' VIEWS ON EDUCATION AND TRAINING DURING THE PANDEMIC PROCESS

Abstract

Distance education is a system that has its roots in the past, that has just begun to be discovered by many countries due to the COVID-19 pandemic, where technology is used extensively and that enables teachers and students to meet on common ground. Due to the pandemic, our education system continues temporarily in the form of distance education. Undoubtedly, this change in the education system has primarily affected teachers and

BUGU Dil ve Eğitim Dergisi, 3(3), 2022, 220-235, TÜRKİYE

students. Since the distance education system refers to a process that is intertwined with technology, it has affected teachers and students in rural areas more. In this context, the purpose of the current study is to get the opinions of the teachers working in rural areas about the distance education process. The current study employed the case study design, one of the qualitative research methods. The data of the study were collected through interviews conducted with 12 teachers working in the rural areas of the city of Kars in the 2020-2021 school year. The collected data were collected by using the content analysis technique. According to the results of the study, it was concluded that the teachers working in rural areas evaluated the distance education process negatively, that they could not get the same efficiency from distance education as face-to-face education, and that the materials, activities, and methods used in lessons were limited, that the level of communication and cooperation with families was not adequate, that they experienced many problems as they were in rural areas and that they tried to produce their solutions.

Keywords: Distance education, pandemic, countryside, teacher opinion.

Ø. Giriş:

Bir toplumun gelişmesinin temel taşı olan eğitim, önceleri informal eğitim şeklinde işlevini sürdürmekteydi. Birtakım ihtiyaçların ortaya çıkması ve birçok alanda değişme ve gelişme olması, özellikle bilim ve teknolojinin hızla ilerlemesi amaçlı, planlı, programlı ve örgütlü bir eğitime gereksinim doğurmuştur (Çelikkaya, 1997; akt., Aktepe, 2005, s. 16). Böylece informal eğitimden formal eğitime geçiş süreci başlamış ve eğitim, formal eğitim şeklinde işlevini sürdürmeye devam etmiştir. Toplumların gelişmesiyle birlikte eğitim olanakları da zamanla gelişmiş ve eğitim sistemi günümüzdeki hâlini almıştır (Memduhoğlu, Yılmaz, Yayla, Tunç, Topsakal, Tanhan, Özdem, Şimşek, Taşdan, Bülbül ve Karaköse, 2014, s. 193).

Eğitim anlayışındaki yeni yönelimler toplumda sürmekte olan ekonomik, sosyal, politik, kültürel ve teknolojik değişimlerin bir parçasıdır (Memduhoğlu, Yılmaz, vd., 2014, s. 186). Son dönemde eğitim sistemine baktığımızda eğitimin bu değişimlerden çok fazla etkilendiğini görmekteyiz. Dünya çapında birçok ülkeyi etkileyen ve Türkiye’de de pek çok alanda değişime ve dönüşüme neden olan Covid-19 (Koronavirüs) salgını hem dünya da hem de Türkiye’de eğitimi önemli ölçüde etkilemiştir ve alışlagelmiş eğitim sistemini farklı bir boyuta taşımıştır (Kırmızıgül, 2020, s. 284). Bunun yanı sıra teknoloji, her geçen gün büyük bir hızla gelişmekte ve bu gelişim, hayatın birçok alanında ciddi değişiklikleri beraberinde getirmektedir. Eğitim de bu değişikliklerden en fazla nasibini alan kurumlardan birisidir (Kırık, 2014, s. 74). Günümüzde teknolojiye meydana gelen değişikliklerin eğitimi etkilemesi sonucunda eğitim ortamları, öğretim yaklaşımları, ders materyalleri, öğrenme yöntem ve tekniklerinde farklılaşmalar gözlemlenmiştir. Daha önceki eğitim kavramlarının yanı sıra e-öğrenme, web öğrenme, online eğitim, uzaktan eğitim gibi kavramlar kullanılmaya başlanıp alanyazındaki yerini almıştır (Demir, 2014, s. 205). Son yıllarda içinde bulunduğumuz süreç nedeniyle bu kavramlardan uzaktan eğitim Türkiye de dâhil olmak üzere birçok ülke tarafından uygulanmaya başlanmıştır. Aslına bakıldığında uzaktan eğitimin kökleri çok eskilere dayanmaktadır. Ancak yukarıda da belirttiğimiz üzere günümüzde meydana gelen salgın nedeniyle ülkemizle beraber pek çok ülke tarafından yeni yeni keşfedilmeye başlamıştır.

Uzaktan eğitim, kökleri günümüzden yaklaşık üç asır öncesine kadar uzanan disiplinler arası bir alandır. Dünyada ilk uzaktan eğitim uygulaması yapıldıktan yaklaşık iki asır sonra uzaktan eğitim düşüncesi zaman içerisinde ülkemizde de gündeme gelmiştir. Ülkemizde 1923 yılından 1960’lı yıllara kadar uzaktan eğitim

önce kavramsal olarak tartışılmıştır. 1970'li yıllardan sonra farklı girişimlerle orta eğitim düzeyinde uzaktan eğitim çalışmaları yapılmış. 1980 sonrası bu uygulamalar yükseköğretime taşınmıştır. 1980 ve 1990'lı yıllarda uzaktan eğitim ilk, orta ve yükseköğretim düzeyinde olgunlaşmış ve büyük öğrenci kitlelerini bünyesinde barındıran bir sistem hâline gelmiştir (Bozkurt, 2017, s. 86).

Covid-19 salgını nedeniyle eğitim sistemimiz geçici bir süreliğine uzaktan eğitim şeklini almıştır. Peki, uzaktan eğitim nedir, eğitimi nasıl etkilemektedir, çeşitleri var mıdır, çeşitleri varsa günümüzde en yaygın kullanılanı hangisidir? Gülnar (2008), uzaktan eğitimi öğretici ile öğrencilerin aynı fiziksel ortamı paylaşmaksızın hatta bazı çalışmalarda aynı zaman dilimini de paylaşmadıkları, teknolojik araçların işe koşulması yoluyla eğitim-öğrenim çalışmalarının belli bir program çerçevesinde sürdürülmesi olarak tanımlamıştır.

Uzaktan eğitim, çok geniş öğrenci kitlesine hizmet sunmaktadır. Geleneksel eğitimden yararlanmayan kişiler için vazgeçilmez bir eğitim sistemidir. Öğrenci merkezli ve ekonomiktir. Ancak uzaktan eğitimde öğrenci, her ne kadar eğitim fırsatından uzaktan istediği şekilde ve okula gitmeden kolay bir şekilde yararlanıyor olsa da aslında yüz yüze etkileşim, grup çalışması, sınıf içi etkinlik ve sorumluluklardan ve sosyal gelişimden uzak bir şekilde öğrenim görmektedir (Çıglık ve Bayrak, 2015, s. 91).

Anlaşıyor ki uzaktan eğitim sisteminin artılarının olduğu kadar eksileri de var ancak günümüz koşullarına bakarak değerlendirirsek yüz yüze eğitimin devam etmediği bir süreçte uzaktan eğitim, eğitim öğretimi gerçekleştirmede bizler için büyük kolaylık sağlıyor. Henüz gelişmekte olan uzaktan eğitim yöntemi etkili bir şekilde uygulanabildiği takdirde resmî eğitim kurumları haricinde devlet kurumları ve özel şirketlerde, hizmet içi eğitimler ile sertifikalı programlı eğitimlerinde de yaygın olarak kullanılabilir (Kör, Çataloğlu ve Erbay, 2013, s. 269).

Uzaktan eğitim, iletişim şekline göre senkron (etkileşimli) ya da asenkron (etkileşimsiz) olarak sınıflandırılmaktadır. Senkron eğitim, öğretmen ve öğrencinin fiziksel olarak farklı ortamlarda bulunmalarına rağmen iki yönlü iletişimin sağlandığı ve karşılıklı etkileşimin eşzamanlı olarak gerçekleştiği yöntemdir. Asenkron eğitim ise, ders içeriğinin önceden hazırlanarak internet aracılığıyla öğrencilere ulaştırıldığı, zaman ve mekândan bağımsız, esnek bir iletişim modelidir (Yorgancı, 2015, s. 1402-1403).

O hâlde tanımlardan hareketle günümüzde uygulanan uzaktan eğitimin senkron yani etkileşimli iletişim şeklinde yapıldığını söyleyebiliriz. Yukarıda verilen bilgilerden de anlaşılacağı üzere günümüzde derslerde teknolojiyi kullanmak bir gereklilik hâline gelmiştir. Kırsal ve kentsel kesimdeki öğrenci velileri ekonomik koşullar, ulaşım, eğitim düzeyi yaptıkları işler gibi özellikler yönünden birbirlerinden farklılıklar göstermektedirler. Farklılık gösterdikleri bir özellik de teknolojiyle ilişkileridir (Kenar, Köse ve Demir, 2015, s. 586). Kentlerde eğitim kurumlarının fiziksel ve eğitsel altyapıları sürekli gelişirken, kırsal kesim okulları bu gelişmelerin gerisinde kalmaktadır. Kentlerdeki yaşam standartları ile kırsaldaki standartlar arasında oldukça büyük farklılıklar vardır. Bu farklılıklar çoğu zaman öğretmenlerin karşısına olumsuzluk ya da problem olarak çıkmaktadır (Donuk, 2016, s. 110). Bu nedenle yapılan bu çalışma, uzaktan eğitim sürecinin en önemli paydaşlarından biri olan kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin görüşlerine yer vermesi açısından önemlidir. Ayrıca uzaktan eğitim ülkemizde yeni yeni tecrübe edinmeye başladığımız bir alan olduğu için bu alanda yapılan

çalışmalar çok fazla değildir. Bu çalışma, mevcut çalışmalara ek olması ve bundan sonra konuyla ilgili yapılacak çalışmalara kaynak olması bakımından önemlidir.

1. Yöntem:

1.1. Amaç:

Bu araştırmanın amacı, kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecini nasıl değerlendirdikleri, süreci nasıl yürüttükleri, süreçte yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara ürettikleri çözüm yolları ile ilgili görüşlerini almaktır.

1.2. Çalışmanın Deseni:

Bu çalışmanın deseni, durum çalışmasıdır. Durum çalışmasında amaç belirli bir duruma ilişkin sonuçlar ortaya koymaktır. Nitel durum çalışmasında bir duruma ilişkin etmenler (ortam, bireyler, olaylar, süreç, vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır (Şimşek ve Yıldırım, 2011, s. 77).

1.3. Çalışma Grubu:

Çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Kars'ın kırsal kesimlerinde görev yapan öğretmenlerden nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile seçilen 4 erkek, 8 kadın olmak üzere toplam 12 öğretmenden oluşmaktadır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer. Bu örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik katar (Şimşek ve Yıldırım, 2011, s. 113). Öğretmenlerin branşları şu şekildedir; 5 Türkçe, 2 sınıf, 1 İngilizce, 1 beden eğitimi, 1 fen bilgisi ve 2 sosyal bilgiler öğretmeni. Görüşmelerin etik kurallara uygun olması ve öğretmenlerin gerçek görüşlerine ulaşmak için görüşülen öğretmenler K1, K2, K3, ... K12 şeklinde kodlanmıştır. Gelen görüşlerin yeterli görülmesi nedeniyle katılımcı sayısı 12 ile sonlandırılmıştır.

1.4. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi:

Veri toplama işlemi görüşme tekniği kullanılarak yapılmış, görüşme aracı olarak ise 6 maddelik görüşme formu kullanılmıştır. Katılımcıların izniyle görüşmeler ses kaydına alınmış, her görüşme yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Katılımcıların görüşlerini açıkça öğrenebilmek adına yarı yapılandırılmış açık uçlu sorular tercih edilmiştir. Görüşme maddeler hazırlanırken ele alınan konusunun farklı yönlerini aydınlatmaya özen gösterilecek şekilde hazırlanmıştır. Taslak görüşme formu maddelerinin geçerliği ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi açısından alanında uzman 1 öğretim üyesi ve Kars ilindeki devlet okullarında görev yapan 4 öğretmenin görüşleri alınmıştır. Uzman ve öğretmenlerin görüşlerden yararlanılarak gerekli düzenlemeler yapılmış ve görüşme formu son hâlini almıştır. Bu çalışma için Kafkas Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 21.02.2022 tarihli 31 sayılı Etik Kurul İzni Raporu bulunmaktadır.

1.5. Verilerin Analizi:

Veri toplama sürecinde görüşme yapmaya gönüllü olan katılımcılarla araştırmacı tarafından yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler bilgisayara aktarılmış ve bu yolla yazılı hâle getirilmiştir. Yazılı hâle getirilen veriler, içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu çerçevede, içerik analizi yoluyla araverileri tanımlama, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkarma amaçlanmaktadır (Şimşek ve Yıldırım, 2011, s. 227).

Görüşme verilerinin başka bir uzman tarafından analiz edilmesiyle yani uzman incelemesi stratejisi kullanılarak araştırmanın inandırıcılığı arttırılmıştır. Görüşmeye başlamadan önce görüşmecilerin kendilerini rahat hissetmeleri için görüşme süreciyle ilgili ön bilgiler verilmiştir, görüşmenin inandırıcılığının yanında aktarılabilirliği de arttırılmıştır. Bu yollarla görüşmenin geçerliği ve güvenilirliğinin arttırılması hedeflenmiştir. Görüşme esnasında soruların daha açık, anlaşılır olması adına ve katılımcılardan derinlemesine bilgi almak amacıyla sonda sorular sorulmuştur. Yazılı hâle getirilen verilerden benzer olanları bir araya getirilerek kodlar bulunmuş, kodların frekansları belirlenmiş ve temalar altına toplanarak veriler tablo hâline getirilmiştir.

2. Bulgular:

Çalışmadan elde edilen verilerden; eğitim öğretim ortamı, materyaller ve etkinlikler, öğretim yöntemleri, velilerle iletişim, problemler ve problemlere getirilen çözümler şeklinde temalar belirlenmiştir.

Tablo 1: Öğretmenlerin Pandemi Sürecinde Eğitim Öğretim Ortamıyla İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Kodlar ve Frekanslar

Olumsuz Görüşler	f	Olumlu Görüşler	f
Öğrencilerin verim alamaması	8	Eğitim öğretimi devam ettirme	7
İmkânların olmaması nedeniyle öğrencilerin eğitimden faydalanamaması	7	Pandemi sürecinde eğitim açısından iyi durumda olma	3
Yüz yüze eğitimdeki verimin alınamaması	6	Öğretmenlerin sürekli aktif ve dinamik olması	2
Öğretmenler ve öğrenciler için zorlu bir süreç olması	4	Teknolojiyle daha fazla iç içe olma	1
Öğretmenlerin uzaktan eğitimde yeni ve tecrübesiz olması	3	Uzaktan eğitimle istenilen dersin alınması	1
Belirli bir düzen olmaması	3	Öğrencilerin evlerinde kendilerini daha rahat hissetmesi	1
Eğitimde aksaklık olması	3	Birleştirilmiş sınıflar için sınıf yönetimi açısından kolay olma	1
Öğrenci ve velilerde bilinç olmaması	3		
Öğrencilerin kayıplarının fazla olması	2		
Öğretmen yükünün fazlaşması	2		
Eğitim ikinci plana atılmış olması	1		
Öğrencilerin gelecekteki eğitiminin kötü etkilenmesi	1		
Öğrenci ve öğretmenlerde okul yok algısı	1		
Eğitimin sıkıntılı devam etmesi	1		
Öğrencilerin okuldan, derslerden soğuması	1		
Eğitimde farklılıkların oluşması	1		
Toplam	47	Toplam	16

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğretmenler pandemi sürecinin eğitim öğretim ortamına hem olumlu (f=16) hem olumsuz (f=47) etkilerinin olduğu görüşündedir. Ancak öğretmenler bu sürecin eğitim öğretim ortamını olumsuz olarak daha fazla etkilediği görüşündedir.

K2: “Olmaması gerekene göre eğitim açısında iyi durumda olduğumuzu düşünüyorum. Hani kötünün iyisi diyebilirim, tamamen eğitim öğretim gerçekleştirilemeyebilirdi. Öğretmenlerimiz, velilerimiz, öğrencilerimiz açısından ortak paydada buluşabiliyoruz adına güzel çalışmalar yapıldığını düşünüyorum. Yani EBA sistemi olsun, ZOOM uygulaması olsun en azından bu süreçte öğrencilerimize ulaşabiliyoruz.”

K10: “Dediğim gibi bu süreçte yapılabilecek en iyi şey uzaktan eğitim. Belki daha eski dönemlerde olsaydı yani internetin bu kadar yaygınlaşmadığı bir dönemde bu salgın başlasaydı bu eğitimi bile yapamayacaktık. Öğrencilere ulaşamayacaktık, bu kadar bile verim alamayacaktık ve daha olumsuz sonuçlara yol açacaktı.”

K2: “Öğretmenler açısından baktığımızda da sürekli aktif, dinamik olmaya çalıştık bu süreçte. Kendimizi daha fazla geliştirme imkânı elde etmiş olduk. Örneğin öğretmenlerimiz sürekli bir kendini yenileme peşinde. Sürekli velilerle iletişim halinde ve canlı dersler vs. olduğu için teknolojiyi daha iyi ve etkili kullanabilen öğretmenler olduk. Teknolojiyle artık daha fazla iç içe olduk EBA, ZOOM gibi uygulamalar sayesinde. Bu durum öğretmenlerin dinamik kalmasını sağlıyor.”

K9: “Şu an baktığımızda eğitim öğretim ortamındaki aksaklıklar çok fazla. Eğitim tamamen uzaktan eğitim şekline dönüştü. Öğrencilerimizin birçoğu derse giremiyor ya da girenler çeşitli sebeplerden dolayı verim alamıyor.”

K1: “Olumsuz olarak köy okulu olduğu için velilerin imkânları çok kısıtlı yani internet yok, bazılarının telefonu tuşlu, bazılarının hiçbir teknolojik aleti yok, ailenin ise eğitim seviyesi çok düşük. Böyle olunca hem öğrencinin hem velinin kafasında okul yok gibi gözüküyor. Bu durumlar haliyle eğitim öğretimi olumsuz etkiliyor.”

K7: “Uzaktan eğitimde öğretmenin yükü daha çok artıyor diyebilirim. Yüz yüze öğrencinin konuyu anlayıp anlamadığını, ders içerisindeki davranışları, seni dinliyor mu dilemiyor mu her şeyi gözlemleyebiliyoruz. Ancak uzaktan eğitim sürecinde ise çocukların neyi anlayıp neyi anlamadığını ya da ekran başında gerçekten bizi dinliyorlar mı bunları anlamak gerçekten güç.”

Tablo 2: Öğretmenlerin Canlı Derslerde Kullandıkları Materyaller ve Yaptıkları Etkinlikler ile İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Kodlar ve Frekansları

Materyal ve Etkinlikler	f
EBA videoları/etkinlikleri	9
Ders kitapları/etkinlikleri	8
Konuyla ilgili videolar	6
Dört temel dil becerisine yönelik etkinlikler	4
Çalışma kâğıtları	3
Evdeki nesnelere	3
Eğitsel oyunlar	3
Görsel-İşitsel materyaller	3
Hazır dosya, sunu, slayt	3
Tartışma etkinliği	3
Soru çözümü	3
Kartlar/etkinlikleri	2
Kelime listesi/kelime öğretimi	2
Araştırma yapma	2
Ek kaynaklar/etkinlikleri	2
Okuma kitabı/okuma etkinliği	2
Tiyatro oyunu	1
Z-kitap/ etkinlikleri	1
Dijital materyaller/ etkinlikleri	1
Karikatür	1
Öğrencilerin hazırladığı materyaller	1
Öğretmenlerin hazırladığı materyaller	1
Toplam	64

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretmenler bu süreçte en fazla EBA videoları ve EBA etkinliklerinden yararlanmışlardır (f=9). Bunun yanında öğretmenler MEB’in ders kitabını ve bu kitaptaki etkinlikleri (f=8), konuyla ilgili videolar ve bu videoların izlenip değerlendirilmesi (f=6), dört dil becerisine yönelik etkinlikler (f=4) gibi materyal ve etkinlikleri canlı derslerinde kullandıklarını belirtmişlerdir.

K2: “Etkinlik olarak ise ders kitaplarındaki etkinlikleri yaptırıyorum genelde. Ders kitabındaki etkinliklerle çocukların konuşma, dinleme, yazma, okuma becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler yaptırıyorum.”

K8: “Bir de canlı dersleri evden yaptığımız için o an derste materyal olarak ihtiyacım olan ne varsa onu kullanabiliyorum. Bu bir kalemlik de olabiliyor, bir kitap ya da A4 birikintisi de olabiliyor, bir çerçeve, kutu falan da olabiliyor.”

K7: “En çok yaptırdığım etkinlik, öğrencilere bir konu üzerinde bir araştırma sorusu veriyorum. O soruyu araştırıyorlar, daha sonra ders esnasında kendi aramızda konuşuyoruz, tartışıyoruz ve belli bir sonuca kendimiz ulaşıyoruz yani.”

K8: “Sadece rutin soru çözme ya da problem çözme işlemlerinden ziyade konuyu anlamlandırmaya çalışıyoruz. O süreci baştan sona akıl yürüterek, muhakeme ederek yapmaya çalışıyoruz. Genel olarak yaptığımız en temel etkinlik bu oluyor. Bunun dışında dijital materyallerin gerektirdiği etkinlikler oluyor, onları da kullanıyorum.”

K11: “Materyal olarak EBA’daki videoları, alıştırmaları kullanıyorum. Yine bu süreçte ders kitabını kullanıyorum ve kitaptaki dört dil becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikleri yaptırıyorum.”

K7: “Konuyu daha çok zenginleştirmek için destek amaçlı, görsel olarak videolar izletiyorum.”

Tablo 3: Öğretmenlerin Canlı Derslerde Kullandıkları Öğretim Yöntemleriyle İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Kodlar ve Frekansları

Öğretim Yöntemleri	f
Anlatım	9
Soru cevap	6
Tartışma	4
Beyin fırtınası	2
Gösterip yaptırma	1
Örnek olay	1
Problem çözme	1
Toplam	24

Tablo 3’te görüldüğü gibi öğretmenlerin canlı derste en fazla kullandıkları öğretim yöntemleri anlatım (f=9), soru cevap (f=6) ve tartışma (f=4) yöntemleridir.

K4: “Derslerimde gösterip yaptırma, anlatım yöntemlerini kullanıyorum. Branşım Beden Eğitimi olduğundan dolayı benim için en etkili öğretim yöntemi ise gösterip yaptırma’dır.”

K11: “Uzaktan eğitim sürecinde örnek olay, tartışma ve problem çözme yöntemlerinin yararlı olduğu kanısındayım. Taktir edersiniz ki ekranın karşısında en iyi uygulanabilir öğretim yöntemleri bunlar.”

K1: “Bu durum yaparak yaşayarak öğrenmeyi bayağı kısıtladığı için anlatım, soru-cevap gibi yöntemleri daha fazla kullanmaya itiyor bizi.”

K2: “Türkçe dersi daha çok konuşmaya dayalı bir ders olduğu için bu süreçte anlatım, soru cevap, tartışma, beyin fırtınası yöntemlerini kullanıyorum. En etkili

yöntemin ise ileti gönderip dönüt aldığımız için soru cevap olduğunu düşünüyorum.”

K8: “Kendi alanım için konuşursam tartışma yönteminin en etkili yöntem olduğunu düşünüyorum. Ben bu yöntemi hem verimli buluyorum hem de matematiğin en derinini ortaya çıkarıyor.”

K7: “Derslerimde tartışma, anlatım yöntemlerini çok fazla kullanıyorum. Görsellerle de destekliyorum. Soru cevabı da kullanarak öğrencilerin konuyu ne kadar öğrendiğinin dönütünü alıyorum.”

Tablo 4: Öğretmenlerin Pandemi Sürecinde Velilerle Olan İletişim ve İş Birliğiyle İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Kodlar ve Frekansları

İletişim	f	İş Birliği	f
Bazı velilerle iyi	12	Bazı velilerle iyi	11
Bazı velilerle kötü	9	Bazı velilerle kötü	10
Velilere ulaşmada sıkıntı yaşama	7		
Velilere ulaşmada sıkıntı yaşamama	5		
Toplam	33	Toplam	21

Tablo 4’te görüldüğü gibi öğretmenlerin bazı velilerle iletişimi iyi (f=12), bazı velilerle iletişimi kötü (f=9) yine bazı velilerle iş birliği iyi (f=11), bazı velilerle iş birliği kötüdür (f=10). Öğretmenlerden bazıları velilere ulaşmada sıkıntı yaşarken (f=7), bazıları velilere ulaşmada sıkıntı yaşamamaktadır (f=5).

K7: “İnternet, telefon sıkıntısından dolayı yine de iletişimde kopukluk var diyebilirim. Her an veliye ulaşamıyorum. Bu konuda sıkıntı yaşayabiliyorum.”

K1: “ Velilere istediğim zaman ulaşım sağlayabiliyorum, aradığım zaman açıyorlar bu konuda sıkıntı yaşamıyorum.”

K2: “Çocukları derslere katılan velilerle olan diyalogumuz iyi, bir ortak paydada buluşabiliyoruz. Bu veliler çocuklarının derse katılmasını isteyen, bilgilendirme bekleyen, çocukları ile ilgili dönüt almak isteyen veliler.”

K6: “Velilerle iletişimim çok istediğim gibi değil. Çocukla iletişim kurmamız için tek araç veli. Ama veliyle de yani iletişimimiz yüksek oranda diyemeyeceğim. Bazı velilerle iletişimimiz ise tamamen kopuk, bazı veliler ise süreci yakından takip ediyor, bazı veliler ise arada sürece dâhil olup arada bazen kendilerini tamamen soyutluyorlar.”

K3: “Velilerle iş birliği konusunda açıkçası velilerin eğitimle alakalı bana destek olduğu bir durum söz konusu değil. Veliler ödev takibi veya verdiğim çalışmaların öğrenciyle birlikte takip edilmesi, birlikte yapılması gibi etkinliklerde rol almıyorlar. Velinin eğitimde aktif bir rol alma süreci yok.”

K11: “Çok yardımcı oluyorlar sağ olsunlar. Çocuklar için ellerinden geleni yapıyorlar. Çoğu veli evlerine internet bağlatmış ve çocuklarına tablet almışlar. Yani genel olarak velilerle iletişim ve iş birliğinde sorun yaşamıyorum.”

K10: “Aileler arasında öğrenciye ilgi aynı olmayabiliyor, kimi veli daha ilgili kimi veli daha ilgisiz. Bu süreçte işte bu öğrencileriyle ilgilenen velilerle iletişimimiz daha iyi. İletişimizin fazla olduğu, ilgili olan ailelerle iş birliğimiz daha fazla. Ama tespit ettiğim kadarıyla bu azınlıkta olan ve öğrencileriyle ilgili olan kesim.”

K9: “Bu süreçteki veli iletişim ve iş birliğimiz çocuk odaklı, çocuğun eksikliklerini gidermeye odaklı. Çok sağlıklı iletişim kurduğum velilerim de var ama hiç iletişim kuramadığımız veliler de var. Süreçte ilgili veliler olduğu gibi çok ilgisiz velilerde var. Zaten yapan öğrenci yapıyor yapmayanlara da hiç ulaşamıyoruz.”

Tablo 5: Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşanılan Problemlerle İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Kodlar ve Frekansları

Yaşanılan Problemler	f
İnternetin olmaması	12
Teknolojik alet yetersizliği	9
EBA'nın sistemsel hataları	5
Katılımın az olması	4
Kardeş sayısının fazla olması	4
Müfredatı yetiştirememe	4
Sık sık internet bağlantısının kesilmesi	4
Dersten verim alınmaması	3
Velilerden kaynaklı sorunlar	3
Ses ve görüntüyle ilgili sorunlar	3
Öğrencilerin derse düzensiz katılması	2
Elektrik kesintisi	2
Velilerle iletişim	2
Eğitimde eşitsizlik olması	2
İnternet alt yapı sorunları	2
Öğrenci yönetimini sağlayamama	2
Öğretmenin iş yükünün artması	2
Öğrencilerin kitap yetersizliği	1
Öğrencilerin derslerden geri kalması	1
Öğrencilerin motivasyonunun çabuk düşmesi	1
Öğrencilerin bulunduğu ortamın gürültülü olması	1
Zaman kaybının olması	1
Toplam	70

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğretmenler bu süreçte birçok sorun yaşamaktadır. Öğretmenlere göre bu süreçteki en büyük sorun öğrencilerin internetinin olmaması (f=12) ve öğrencilerin teknolojik alet bakımından yetersiz olmasıdır (f=9). Bunun yanında öğretmenler süreçte; EBA'nın sistemsel hataları (f=5), kardeş sayısının fazla olması (f=4), müfredatı yetiştirememe (f=4), sık sık internet bağlantısının kesilmesi (f=4) gibi sorunlar yaşadıklarını dile getirmiştir.

K1: "Ben buraya yeni taşındığım için evde internetim yoktu. İlk başta internet sıkıntısı yaşadım, sürekli internet paketi alıyordum, canlı dersleri anlattığım için yetmiyordu. Bu durum ekonomik açıdan beni zor durumuna sokuyordu."

K2: "En büyük problemimiz internet problemi. Köy okulu olduğumuz için velilerimizin imkânları kısıtlı. Evlerde internet, teknolojik aletler (tablet, bilgisayar, akıllı telefon) yok. Ayriyeten köyümüzde elektrik kesintileri çok fazla gerçekleşiyor."

K3: "Ayrıca ilk başlarda EBA sisteminin çökmesiyle ilgili çeşitli problemler vardı. Sistem canlı derslerden bazen atabiliyordu bazen çok yoğun olduğunu söyleyip sisteme beni kabul etmiyordu."

K6: "İnternetin ders esnasında gitmesi bayağı bir sıkıntı oluyor bizim için. Özellikle köyde yaşayan çocukların internetleri olmadığı için derse katılmaları neredeyse yarı yarıya düşüyor. Normal yüz yüze eğitim olsa çocuk gelip katılacak ama canlı eğitimde maalesef bu gibi sorunlardan dolayı katılmıyor."

K10: "Başta internet büyük sorun. İnternet bağlantısı çok sık kesiliyor. Hem benim hem öğrenciler için kopmalar oluyor. Bazen ses sorunları olabiliyor, bazen benim sesim onlara gitmiyor bazen onların sesi bana gelmiyor. Bu da derste konsantrasyonumuzu bozabiliyor. Ayriyeten dersler yüz yüze eğitimdeki gibi olmuyor, öğrencileri yönetmek daha zor oluyor."

K11: “Derslere bazen gelen bazen gelmeyen çocuklar da çok. Derse giren öğrencinin konudan haberi yok, kaldığı yeri hatırlayamıyor. Derse süreklilik sağlamak zor oluyor anlayacağımız.”

K4: “Çoğu öğrencimize ulaşamıyoruz, derslere katılamıyorlar, konulardan, derslerden eksik kalıyorlar. Köyde oldukları için internetleri yok, derslere giremiyorlar ya da derse girebilecek tabletleri yok, telefonu yok ya da tek telefon var çok kardeşler biri girdiğinde diğerleri geri kalıyor bu da problem oluşturuyor.”

Tablo 6: Öğretmenlerin Yaşanılan Problemler İçin Ürettikleri Çözümlerle İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Kodlar ve Frekansları

Üretilen Çözümler	f
Farklı platformlardan ders notu ödev gönderme	8
Veliyle iletişim kurma	7
Yakın öğrenciler arasında not, ödev alışverişi	4
Telafi dersleri yapma	3
Ders daha verimli hale getirme	2
EBA TV'ye teşvik	2
Konuyu tekrar anlatma	2
Öğrencilere kitap temin etme	2
Teknolojik alet sağlama girişimi	1
EBA erişim noktası kurma	1
Milli Eğitime başvurma	1
Derste farklı yöntem, teknik kullanma	1
Akran iletişimi, öğrenmesini sağlama	1
Rehber öğretmenden bilgi alma	1
Öğrencileri motive etme	1
Toplam	37

Tablo 6'ya göre öğretmenlerin bu süreçte yaşadıkları sorunlara kendilerince çözüm yolları ürettikleri görülmektedir. Öğretmenler; farklı platformlardan (EBA, Whatsapp) ders notu, ödev gönderme (f=8), velilerle iletişime geçip çocukları canlı derslere dâhil etmeye çalışma (f=7), yakın öğrenciler yani aynı köyde olan öğrenciler arasında not, ödev alışverişi sağlama (f=4), telafi dersi yapma (f=3) gibi çözümler üretmiştir.

K3: “Öğrencilerin katılımı azken velilerle daha çok diyalog kurarak öğrencilerin derse neden giremediğinin sebebini sorarak aslında eğitimin devam ettiğini, katılımların önemli olduğunu, tatil olmadığını söyleyerek onları bilgilendirdim. Böylece derslere katılımı daha çok arttırdığımı söyleyebilirim.”

K2: “Derse giremeyen öğrenciler için EBA'dan ders içeriği gönderiyorum ya da gerekli notları WHATSAPP grupları üzerinden öğrencilere ulaştırıyorum. Bu şekilde telafi etmeye çalışıyorum.”

K6: “Telafi eğitimleri diyebilirim. Mesela bazen internet bağlantısı koptuğunda işte çocukların kaldığı yerden başka bir platformdan devam edebiliyorum.”

K7: “Dersleri daha fazla nasıl zenginleştirebilirim, konuyu daha iyi nasıl anlayabilirler diye birçok kaynaktan araştırma yapıp öğrencilerle paylaşıyorum. Çocukların kavram yanlışlarını ortadan kaldırmak için elimden geldiğince fazla kaynaktan ve görsel materyalden yararlanmaya çalışıyorum.”

K8: “Arkadaşlar arasında iletişimi kuvvetlendirmeye çalışıyorum. Hani derste anlamadığı bir şeyi ya da eksik kaldığı bir yeri arkadaşından öğrenmesini istiyorum. Bu nedenle aralarındaki arkadaşlıklar pekiyor ve daha verimli bir ortam sağlanıyor. Bir de derse giren ve giremeyen öğrencileri buluşturmaya çalışıyorum, hani aynı köyde olan öğrencileri bir araya getirip beraber ders çalışmasını sağlıyorum.”

K9: “Test çektirip arkadaşlarla beraber köy köy dolaşip çocuklara dağıtabiliyoruz. ZOOM linki yolluyorum ve çocuklarla telafi dersi yapıyorum. Bazen çocuklara kitap temin edebiliyoruz.8. sınıflar için okulda rehberlik öğretmenine olmadığı için ilçedeki tek rehberlik öğretmenine ulaşip bilgi almaya çalışıyoruz. Çocukları bu doğrultuda yönlendirmeye çalışıyoruz.”

K10: “Derse katılmayan öğrencilerime farklı yollardan ödevlerini, ders notlarını, soruları ulaştırmaya çalışıyorum. Daha çok tanıdık aracılığı ile öğrencilere ulaştırmaya çalışıyorum.”

3. Sonuç ve Öneriler:

COVID- 19 salgının ortaya çıkması nedeniyle çoğu ülke yüz yüze eğitim sisteminden uzaktan eğitim sistemine geçmiştir. Böylelikle Türkiye de yüz yüze eğitim sistemine ara vererek uzaktan eğitim sürecine dâhil olmuştur. Ülkemizin geçtiği bu yeni sistemden etkilenenlerin başında hiç şüphesiz öğretmenler ve öğrenciler gelmektedir. Bu nedenle bu çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecindeki görüşlerine yer verilmiştir.

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, öğretmenler bu sürecin eğitim öğretim ortamını hem olumlu hem olumsuz etkilediği görüşündedir. Ancak öğretmenler bu sürecin eğitim öğretimi daha çok olumsuz etkilediği görüşündedir. Alanyazında bu bulguyu destekleyen bir çalışmaya ulaşılmıştır. İmamoğlu ve İmamoğlu'nun (2020) çalışmasına göre, öğretmenler sürecin eğitim sistemi üzerindeki etkilerini genellikle olumsuz olarak değerlendirmiştir.

Öğretmenler bu süreçte en azından eğitim öğretimi devam ettirme imkânlarının olması, eğitim açısından iyi durumda olmamız bakımından bu sürecin eğitim öğretim ortamını olumlu etkilediğini düşünmektedir. Alanyazında bu bulguyu destekleyen bir çalışmaya rastlanmıştır. İmamoğlu ve İmamoğlu'nun (2020) çalışmasına göre, aynı zamanda devletin uzaktan eğitim politikasını da olumlu bulan öğretmenler, yapılabilecek daha iyi bir uygulamanın olmadığını belirtmişlerdir.

Öğretmenler, öğrencilerin uzaktan eğitim derslerinden verim alamaması, imkânlarının olmaması nedeniyle dersten faydalanamaması, yüz yüze eğitimdeki veriminin alınamaması, öğretmenler ve öğrenciler için zorlu bir süreç olması nedeniyle de sürecin eğitim ortamını olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Alanyazında çalışmanın sonucundan farklı sonucu olan bir çalışmaya rastlanmıştır. Kocayiğit ve Uşun'un (2020) çalışmasına göre, öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum puan ortalamaları 3,41 ile “yüksek” seviyede çıkmıştır. Yani öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik olumlu tutum gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan bu çalışmada ise öğretmenler bu süreci olumsuz değerlendirmiştir.

Öğretmenler bu süreçte derste kullandıkları materyal ve etkinliklerin yüz yüze eğitime göre yetersiz kaldığı, kullanılabilir materyal ve etkinliklerin sınırlı olduğu görüşündedir. Öğretmenler bu süreçte materyal ve etkinlik olarak en fazla EBA videoları ve EBA etkinliklerinden yararlanmışlardır. Bu veriden hareketle bu süreçte EBA'nın eğitim öğretimde yoğun olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında öğretmenler MEB'in ders kitabını ve bu kitaptaki etkinlikleri, konuyla ilgili videolar ve bu videoların izlenip değerlendirilmesi, dört dil becerisine yönelik etkinlikler gibi materyal ve etkinlikleri canlı derslerinde kullandıklarını belirtmişlerdir.

Alanyazında bu bulguyu destekleyen bir çalışmaya rastlanmıştır. Bakioğlu ve Çevik'in (2020) çalışmasına göre, uzaktan eğitimde en çok dijital dokümanlar (slayt, deneme, kitap vb.),

web uygulamaları (z kitap vs.), eğitim bilişim ağı (EBA) ders içeriği ve çeşitli videolar öğretim materyali olarak kullanılmaktadır.

Alanyazında çalışmanın sonucundan farklı sonucu olan bir çalışmaya da rastlanmıştır. Demir ve Özdaş'ın (2020) yaptığı çalışmaya göre ise öğretmenler, yüz yüze eğitimde kullanılmayan birçok yöntem ve araç gerecin (bilgisayar, internet, iletişim araçları, EBA ve çeşitli çevrim içi platformlar) uzaktan eğitim sürecinde kullanıldığını söylemiştir.

Eğitim süreci uzaktan eğitim şeklinde devam ettiği için öğretmen ve öğrencilerin yüz yüze etkileşime geçme imkânı yoktur. Bu nedenle öğretmenlere göre bu süreçte yaparak yaşayarak öğrenme kısıtlanmış, eğitimde daha çok anlatım yöntemi kullanılmaya başlanmıştır. Öğretmen görüşlerinden hareketle bu süreçte sıklıkla kullanılan öğretim yöntemleri anlatım, soru cevap ve tartışmadır. Alanyazında bu bulguyu destekleyen çalışmalara rastlanmıştır (Kurnaz, Kaynar, Barışık, Doğrutürk, 2020, s. 318; Bakioğlu ve Çevik, 2020, s. 125).

Kurnaz, vd.nin (2020) yaptığı çalışmaya göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin yarıya yakını öğretim sırasında farklı öğretim strateji ve yöntemlerini rahatlıkla kullanmadığını belirtmiştir. Bu sonuç uzaktan eğitim ile ilgili olarak öğretmenlerin öğretim strateji ve yöntemleri ile ilgili eğitimlerinin gerekliliğini göstermektedir.

Bakioğlu ve Çevik'in (2020) çalışmasına göre ise, uzaktan eğitim sürecinde en çok kullanılan öğretim yöntemlerinin soru-cevap, problem çözme ve düz anlatım olduğu tespit edilmiştir.

Uzaktan eğitim sürecinde veli öğretmen ve öğrenci iletişim ve iş birliği çok önemli bir hâle gelmiştir. Bu nedenle öğretmenlerin bu konudaki görüşlerine de yer verilmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin bazı velilerle iletişiminin iyi, bazı velilerle kötü olduğu yine bazı velilerle iş birliğinin iyi bazı velilerle kötü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerden bazıları velilere ulaşmada sıkıntı yaşarken, bazıları velilere ulaşmada sıkıntı yaşamamaktadır. Öğretmenler genellikle iletişiminin başarılı olduğu velilerle iş birliğinin de iyi olduğunu ve genelde canlı derslere katılan öğrencilerin velileriyle iletişim ve iş birliği kurabildiklerini söylemiştir. Bu süreçte öğretmenler velileri de haklı bulmaktadır ve veli ile iletişimin yüz yüze eğitime nazaran daha çok kuvvetlendiğini düşünmektedir. Ayrıca veliler köy ortamında olduğu için gerek imkânlarının olmaması nedeniyle gerekse işlerinin yoğun olması nedeniyle bazı öğretmenler velilere ulaşma konusunda sıkıntı yaşamaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinden hareketle iletişim ve iş birliğinin istenen seviyede olmadığı sonucuna ulaşılabılır. Alanyazında bu bulguyu destekleyen çalışmalara rastlanmıştır (Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020, s. 391; Çakın ve Akyavuz, 2020, s. 180).

Başaran, vd.nin (2020) çalışmasına göre, uzaktan eğitim sürecinde öğretmen-öğrenci, öğretmen-veli arasında iletişimde sınırlılıkların olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinde ortak sorun olan bu durum, uzaktan eğitimin soyut bir ortam olmasından ve yüz yüze eğitimdeki gibi güçlü bir iletişimin olmadığından bahsedilmiştir.

Çakın ve Akyavuz'un (2020) çalışmasına göre, kaynaklar arasında geri dönüt olmamasının "iletişim sorunları" kapsamında en çok yaşanan problem olduğu belirlenmiştir. Yeterince geri dönüt sağlanmamasının, eğitim sürecindeki hâkimiyeti azalttığı ifade edilebilir. Ayrıca sık iletişim kurulamıyor olması, ulaşılamayan öğrencilerle iletişim kopukluğu, yüz yüze eğitim gibi etkili olmaması, öğrencilerin internet yetersizliği ve sayılarının fazla oluşu iletişimin etkililiğine ve sürekliliğine engel oluşturan faktörler olarak tespit edilmiştir.

Öğretmenler bu süreçte birçok sorun yaşamış ve bu sorunlara karşı kendilerince çözüm yolları üretmişlerdir. Öğretmenlere göre bu süreçteki en büyük sorun öğrencilerin internetin olmaması ve öğrencilerin teknolojik alet bakımından yetersiz olmasıdır. Bunun yanında öğretmenler süreçte; EBA'nın sistemsel hataları, kardeş sayısının fazla olması, müfredatı yetiştirememesi, sık sık internet bağlantısının kesilmesi gibi sorunlar yaşadıklarını dile getirmiştir. Öğretmenler kırsal kesimde görev yaptığı için bu sorunları daha fazla yaşadıklarını dile getirmiştir. Alanyazında bu bulguyu destekleyen çalışmalara rastlanmıştır.

Doğan ve Koçak'ın (2020) yaptığı çalışmaya göre, teknolojik ekipman ve internet eksikliği yaşayan öğrenciler sürece dahil olmakta zorlanmıştır. Eğitimde fırsat eşitliği ilkesi noktasında bu konuyla ilgili gerekli önlemler alınmalıdır.

Demir ve Özdaş'ın (2020) çalışmasına göre ise, öğretmenler sürecin öğrenciler açısından sınırlılıklarının olduğunu belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenler sistemden kaynaklı alt yapı sorunları, velilerle ve öğrencilere yeterli düzeyde ulaşamama ile ilgili sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin yukarıda sıralanan sorunlara ürettikleri çözüm yolları ise farklı platformlardan (EBA, WHATSAPP) ders notu, ödev gönderme, velilerle iletişime geçip çocukları canlı derslere dâhil etmeye çalışma, yakın öğrenciler yani aynı köyde olan öğrenciler arasında not, ödev alışverişi sağlama, telafi dersi yapmaktır. Öğretmenler bu süreçte zararı en aza indirmek için kendilerince çözüm yolları bulmuşlardır. Ancak öğretmenler kendilerinin ürettiği çözümlerin sınırlı olduğunu ve bu konuda yardım beklediklerini dile getirmiştir. Alanyazında bu bulguyu destekleyen çalışmalara rastlanmıştır (Akyıldız, 2020, s. 691; Çakın ve Akyavuz, 2020, s. 182).

Akyıldız'ın (2020) çalışmasına göre, araştırmanın ilk sonucu katılımcıların hepsinin bu süreçte EBA üzerinden doküman ve ödevlendirme yaparak süreci devam ettirmeye çalışmasıdır.

Çakın ve Akyavuz'un (2020) çalışmasına göre ise, öğretmenler "Okulun devam ettiğini hissettirmek" kapsamında değerlendirilen yöntemlerden en sık kullanılanlar öğrenciler arasında etkileşim sağlamak ve onlara gerekli dönütleri hızlı bir şekilde vermek olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecini olumsuz değerlendirdiği, yüz yüze eğitimin verimini alamadıkları ve derslerde kullandıkları materyal, etkinlik ve yöntemlerin sınırlı olduğu, veliyle iletişim ve iş birliğinin istenilen düzeyde olmadığı, bu süreçte kırsal kesimde oldukları için birçok sorun yaşandığı ve kendilerince çözüm üretmeye çalıştıkları ancak bunların yetersiz kaldığı görüşlerine ulaşılmıştır.

Kırsal kesimdeki öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde birçok eksikliği bulunmaktadır. Uzaktan eğitimin daha verimli bir şekilde ilerlemesi adına EBA platformu geliştirilebilir ve sistemsel hataları düzeltilebilir.

Bu çalışma, kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitim süreciyle ilgili görüşlerinin alınmasına yönelik yapılmıştır, bu çalışma kentte görev yapan öğretmenlerle de yapılabilir.

Kaynaklar

- Aktepe, V. (2005). Eğitimde bireyi tanımanın önemi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 15-24.
- Akyıldız, S. T. (2020). Pandemi döneminde yapılan uzaktan eğitim çalışmalarıyla ilgili İngilizce öğretmenlerinin görüşleri (bir odak grup tartışması). *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 21, 679-696.
- Bakioğlu, B., & Çevik, M. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 109-129.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 179-209.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *AUAD*, 3(2), 85-124.
- Çakın, M., & Akyavuz, E. K. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansımaları: öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186.
- Çıglık, H. & Bayrak, M. (2015). Uzaktan öğrenme ve yapısalcı yaklaşım, *IJODE*, 1(1): 87-102.
- Demir, E. (2014). Uzaktan eğitime genel bir bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 39, 203-212.
- Demir, F., & Özdaş, F. (2020). COVID-19 Sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292.
- Doğan, S., & Koçak, E. (2020). EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(14), 111-124.
- Gülner, B. (2008). Bilgisayar ve internet destekli uzaktan eğitim programlarının tasarımı, geliştirme ve değerlendirme aşamaları (Suzepe Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 259-273.
- İmamoğlu, H. V., & İmamoğlu, F. S. (2020). Coronavirüs salgını ve uzaktan eğitim süreci hakkında öğretmen görüşleri: Şehit Bülent Yalçın Spor Lisesi ve Şehit Ertan Yılmaz Güzel Sanatlar Lisesi (Sinop) örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 10(4), 742-761.
- Kenar, İ., Köse, M., & Demir, H. İ. (2015). Kırsal ve kentsel kesimdeki öğrenci velilerinin teknoloji ve derslerde teknoloji kullanımına yönelik tutumlarının değerlendirilmesi: Kütahya İli Örneği. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 8(4), 581-596.
- Kırık, A. (2016). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye’deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.
- Kırmızıgül, H. G. (2020). COVID-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.
- Kocayığıt, A., & Uşun, S. (2020). Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları (Burdur İli Örneği). *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), 285-299.

- Kör, H., Çataloğlu, E., & Erbay, H. (2013). Uzaktan ve örgün eğitimin öğrenci başarısı üzerine etkisinin araştırılması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(2) Technology Special Issue, 267-279.
- Kurnaz, A., Kaynar, H., Barışık, C. Ş., & Doğrukök, B. (2020). Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 293-322.
- Memduhoğlu, H. B., Yılmaz, K., vd. (2014). *Eğitim bilimlerine giriş*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Palavan, Ö., & Donuk, R. (2016). Kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin sorunları. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 109-128.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yorgancı, S. (2015). Web tabanlı uzaktan eğitim yönteminin öğrencilerin matematik başarılarına etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1401-1420.

Extended Abstract

Many changes have been experienced in the education system in recent years. Economic, social, political, cultural, and technological developments have been effective in the occurrence of these changes. If we look at the current education system, we see that the education system has been affected by the above-mentioned developments. Due to the current conditions, the education system continues in the form of distance education. Distance education is a system that has its roots in the past, that has just begun to be discovered by many countries due to the COVID-19 pandemic, where technology is used extensively and that enables teachers and students to meet on common ground. Since the distance education system refers to a process that is intertwined with technology, it has affected teachers and students in rural areas more.

The purpose of the current study is to get the opinions of the teachers working in rural areas about the distance education process. The current study employed the case study design, one of the qualitative research methods. The data of the study were collected through interviews conducted with 12 teachers working in the rural areas of the city of Kars in the 2020-2021 school year. To this end, a 6-item interview form was used. Interviews were tape-recorded with the permission of the participants, and each interview lasted approximately 20 minutes. Semi-structured open-ended questions were preferred to elaborate on the opinions of the participants. The interviewed teachers were coded as K1, K2, K3,... K12 to ensure that the interviews were following ethical rules and to reach the real opinions of the teachers. To evaluate the validity and reliability of the items in the draft interview form, the opinions of 1 faculty member who is an expert in his/her field and 4 teachers working in state schools in the city of Kars were taken. During the data collection process, face-to-face interviews were conducted by the researcher with the participants who volunteered to be interviewed. The data obtained were transferred to the computer environment and transcribed there. By bringing the similar transcribed data together, codes were obtained, the frequencies of the codes were determined, the data were tabulated by finding themes, and the data were analyzed with the content analysis technique.

Due to the emergence of the COVID-19 pandemic, most countries have switched from the face-to-face education system to the distance education system. Correspondingly, our country has suspended the face-to-face education system and has been involved in the distance education process. The distance education system, which existed before in many countries, has been used in Turkey for nearly a year. Undoubtedly, teachers and students are the ones who are

most affected by this new system that our country is passing through. For this reason, the current study included the opinions of teachers on the distance education process.

According to the data obtained in the current study, some of the teachers negatively evaluated the distance education process because of its inefficiency for students, the inadequate opportunities provided for students, and as it cannot be a substitute for face-to-face education and it is a difficult process for teachers and students. Some of the teachers positively evaluated distance education as it allowed the continuation of education and instruction.

Teachers believe that the materials and activities they use in lessons are insufficient compared to face-to-face education and that the materials and activities that can be used are limited. Teachers stated that they mostly used materials and activities such as EBA videos and EBA activities, MEB's textbook and activities in this book, videos related to the subject, and watching and evaluating these videos and activities for four language skills in their life lessons.

Since the education process continues in the form of distance education, teachers and students can't interact face-to-face. For this reason, according to teachers, learning by doing and experiencing was restricted in this process, and lecturing and question-answer methods were used more in education.

In the distance education process, communication and cooperation between parents, teachers, and students have become very important. For this reason, the opinions of teachers on this subject were also included. As a result, it was found that the communication of teachers with some parents was good, their communication with some parents was bad, the cooperation with some parents was good and the cooperation with some parents was bad.

Teachers have experienced many problems in this process and have produced solutions to these problems. According to teachers, the biggest problem in this process is that students do not have the internet and students are devoid of some technological tools.

The solutions created by teachers for the problems listed above include sharing lecture notes and homework from different platforms (EBA, WHATSAPP), communicating with parents to include children in live lessons, encouraging students to exchange notes and homework, and offering make-up lessons.

According to the results of the study, it was concluded that the teachers working in rural areas evaluated the distance education process negatively, that they could not get the same efficiency from distance education as face-to-face education, and that the materials, activities, and methods used in lessons were limited, that the level of communication and cooperation with families was not adequate, that they experienced many problems as they were in rural areas and that they tried to produce their solutions.

